

PROGRAM
WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY
SZKOŁY PODSTAWOWEJ
IM. JANA KASPROWICZA
W KLIKUSZOWEJ

STRUKTURA DOKUMENTU

1. Podstawy prawne	str. 3
2. Charakterystyka programu	str. 3
3. Opis podmiotów szkoły i ich oczekiwań	str. 3
4. Model absolwenta	str. 4
5. Program oddziaływań wychowawczo - profilaktycznych szkoły	str. 5
6.1 Zadania wychowawczo - profilaktyczne w klasach I - III	str. 12
6.2 Rozkład treści wychowawczych w klasach IV - VIII	str. 17
6.3 Tematy godzin wychowawczych w klasach IV – VIII	str. 18
7.1. Współpraca ze środowiskiem	str. 25
7.2. Współpraca z rodzicami	str. 25

1. PODSTAWY PRAWNE

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2017 r. prawo oświatowe.
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (**Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.**).
- Konwencja o prawach dziecka.
- Rozporządzenia MEN z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym.
- Statut Szkoły.

2. CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU

Niniejszy program opracowany przez zespół nauczycieli Szkoły Podstawowej im. Jana Kasprowicza w Klikuszowej obejmuje różnorodne płaszczyzny oddziaływań wychowawczo - profilaktycznych proponowane przez szkołę, opracowane zgodnie z obowiązującymi podstawami prawnymi oraz w oparciu o wyniki badań potrzeb i oczekiwań uczniów, rodziców i nauczycieli. Program opisuje w sposób całościowy wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczo – profilaktycznym. Realizacja programu wymaga współdziałania wszystkich podmiotów szkoły: uczniów, nauczycieli, pracowników szkoły, rodziców, instytucji zewnętrznych i przebiega poprzez zastosowanie różnorodnych form działań: zajęcia edukacyjne, zajęcia pozalekcyjne, konkursy, wycieczki turystyczno – krajoznawcze, imprezy i uroczystości szkolne, współpracę ze środowiskiem. Obok działań wychowawczych i profilaktycznych nauczyciele wykonują także działania opiekuńcze odpowiednio do istniejących potrzeb, a także działania mające na celu wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów. Program podlega ewaluacji i modyfikacji w zależności od potrzeb i oczekiwań podmiotów szkoły.

3. OPIS PODMIOTÓW SZKOŁY I ICH OCZEKIWAŃ

Szkoła działa w środowisku wiejskim i większość uczęszczających do niej uczniów zamieszkuje w jej obwodzie. Potrzeby i oczekiwania podmiotów szkoły określone zostały na podstawie ankiety przeprowadzonej wśród nauczycieli i rodziców a jej wyniki posłużyły do ustalenia priorytetów wychowawczych szkoły:

- Nauczenie dzieci samodzielnego uczenia się.
- Rozwijanie samodzielności, przedsiębiorczości i poczucia odpowiedzialności.
- Sprzyjanie wszechstronnemu rozwojowi osobowości ucznia oraz zagrożeń negatywnymi zjawiskami, takimi jak: agresja, łamanie prawa (niedostosowanie do obowiązujących norm społecznych), wulgaryzmy.

W ramach diagnozy zagrożeń negatywnymi zjawiskami przeprowadzono:

- obserwację uczniów w czasie zajęć i przerw.
- analizę dokumentacji szkolnej, w tym dzienników lekcyjnych, klasowych zeszytów uwag.
- analizę ankiet skierowanych do uczniów, nauczycieli i rodziców a dotyczących bezpieczeństwa w szkole.
- rozmowy z wychowawcami i pedagogiem szkolnym dotyczące bieżących problemów wychowawczych.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy opracowano:

4. MODEL ABSOLWENTA

Absolwent Szkoły Podstawowej im. Jana Kasprowicza w Klikuszowej:

- Jest aktywny i ambitny.
- Posiada umiejętność samodzielnego uczenia się.
- Potrafi współdziałać i współpracować z innymi.
- Rozpoznaje własne potrzeby i możliwości, potrafi właściwie ustalać priorytety.
- Potrafi odróżnić dobro od zła, jest kulturalny i wrażliwy, chętny do działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji.
- Jest pracowity, odpowiedzialny, rzetelny, wytrwały i prawdomówny.
- Jest tolerancyjny.
- Potrafi komunikować się z innymi. Asertywnie wyraża swoje opinie, poglądy i potrzeby.
- Właściwie reaguje w sytuacjach kryzysowych, w sytuacji konfliktu stosuje negocjację i mediację zamiast agresji.
- Ma szacunek do symboli i tradycji narodowych.
- Uczestniczy w kulturze.
- Dbą o środowisko naturalne, działa na rzecz ochrony przyrody.

Aby osiągnąć założone cele planuje się następujące działania w czterech podstawowych obszarach:

- Zdrowie i edukacja zdrowotna.
- Relacje – kształtowanie postaw społecznych.
- Kultura – wartości, normy i wzory zachowań.
- Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych).

Lp.	Zadania	Sposób realizacji	Odpowiedzialni
ZADANIA WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNE			
1. Zdrowie – edukacja zdrowotna			
1.	Podjęmowanie działań mających na celu wzmocnienie motywacji do własnego rozwoju	<p>Uświadomienie uczniowi jego mocnych stron i możliwości.</p> <p>Pokazanie sposobów pokonywania własnych słabości oraz akceptowania niedoskonałości.</p> <p>Nabywanie wiedzy na temat stresu i sposobów radzenia sobie z nim.</p> <p>Pomoc uczniom w przezwyciężaniu własnych trudności i ograniczeń.</p> <p>Pomoc uczniom w organizowaniu i planowaniu pracy.</p> <p>Sposoby uczenia się.</p> <p>Sztuka sporządzania notatek.</p> <p>Trudności w uczeniu zależne od Ciebie i od innych.</p>	pedagog szkolny, logopeda, wszyscy wychowawcy i nauczyciele przedmiotów.
2.	Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie zdrowego stylu życia.	<p>Udział w konkursach dotyczących promocji zdrowia.</p> <p>Kształtowanie nawyków dbania o higienę osobistą (higiena ciała, odzieży i obuwia).</p> <p>Promowanie aktywnego wypoczynku (wycieczki szkolne, zawody sportowe, nauka pływania i jazdy na nartach).</p> <p>Promocja zdrowego żywienia.</p> <p>Realizacja programu „Wiem, co jem, „Mleko z klasą”, „Owoce i warzywa w szkole”.</p> <p>Realizacja programu „Dbam o zęby” (fluoryzacja).</p> <p>Realizacja programu profilaktycznego „Nie pal przy mnie proszę”.</p>	wychowawca, pielęgniarka, wszyscy nauczyciele, nauczyciele wf-u

3.	Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania	Dojrzewanie – czas wielkich zmian. Pogadanka z uczniami, skrzynka pytań. Program do WdŻwR „Wędrując ku dorosłości”.	nauczyciel biologii, nauczyciel WdŻwR, pielęgniarka
4.	Podjęcie działań na rzecz ochrony przyrody i oszczędnego gospodarowania jej zasobami.	Uświadomienie konieczności i korzyści wynikających z segregowania śmieci. Wypracowanie sposobów oszczędzania zasobów naturalnych. Pomagamy zwierzętom przetrwać zimę. Źródła zanieczyszczeń środowiska w najbliższej okolicy.	wychowawcy, nauczyciel przyrody i biologii

2. Relacje – kształtowanie postaw społecznych

1.	Kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji, rozumienia innych i współpracy.	Integracja zespołów klasowych i społeczności uczniowskiej w czasie zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych. Budowanie atmosfery szacunku. Przedstawienie zasad i reguł współżycia w klasie i szkole. Propagowanie zasad poprawnej komunikacji. Rozwiązywanie konfliktów rówieśniczych poprzez mediacje. Kształtowanie umiejętności współdziałania w zespole.	wszyscy wychowawcy i nauczyciele przedmiotów
2.	Rozwijanie poczucia przynależności do grupy oraz	Określenie kompetencji i zasad działania samorządów klasowych i samorządu szkolnego.	wszyscy wychowawcy i nauczyciele

	samorządności, aktywności i inicjatywy.	<p>Propagowanie znajomości praw dziecka i człowieka.</p> <p>Propagowanie znajomości praw i obowiązków ucznia oraz nagród i kar określonych w statucie szkoły.</p> <p>Rozwijanie samodzielności i odpowiedzialności uczniów.</p>	przedmiotów, opiekun samorządu uczniowskiego
3.	Kształtowanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych potrzeb.	Uczenie zachowań asertywnych poprzez odgrywanie scenek przez uczniów.	wychowawcy, nauczyciel WdŻwR
4.	Uwrażliwienie na problemy innych i wyzwalanie chęci do działania. Wolontariat.	<p>Uwrażliwianie uczniów na potrzeby innych;</p> <p>Akceptacja odmienności.</p> <p>Organizowanie bezinteresownych akcji na rzecz potrzebujących.</p>	wszyscy nauczyciele, katecheta

3. Kultura – wartości, normy i wzory zachowań

1.	<p>Rola zainteresowań i pasji w życiu człowieka.</p> <p>Popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.</p> <p>Rozwijanie zainteresowań uczniów.</p>	<p>Zorganizowanie spotkania z ciekawym człowiekiem.</p> <p>Przygotowanie uczniów do udziału w konkursach.</p> <p>Organizowanie wyjść do kina, teatru, muzeum.</p> <p>Organizowanie wycieczek klasowych i szkolnych, przedmiotowych i turystyczno - krajoznawczych.</p> <p>Wskazywanie możliwości rozwoju zainteresowań w placówkach zewnętrznych współpracujących ze szkołą.</p>	wychowawca, wszyscy nauczyciele
----	---	--	---------------------------------

2.	Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji i właściwego zachowania.	Uczenie podstawowych zasad komunikowania się. Na czym polega aktywne słuchanie; Opracowanie reguł dla mówiącego. Uczenie sposobów pozytywnego rozładowania negatywnych emocji.	wychowawca, nauczyciele, nauczyciel WdŻwR
3.	Uwrażliwienie na kwestie moralne, rozwijanie takich cech jak prawdomówność, rzetelność, wytrwałość.	Kształtowanie postaw szacunku dla ludzi, respektowania ich praw. Zapobieganie dyskryminacji. Pogadanka na temat:” Mój idol, mój autorytet”.	wychowawca, nauczyciele, nauczyciel WdŻwR
4.	Popularyzowanie wiedzy o różnicach kulturowych i korzystania z niej w kontaktach z ludźmi innej narodowości. Humanitaryzm.	Tolerancja dla innej kultury.	wychowawca, nauczyciele, nauczyciel WdŻwR
5.	Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego.	Organizowanie imprez szkolnych i środowiskowych wg opracowanego rocznego kalendarium. Kultywowanie tradycji szkolnych, rodzinnych i religijnych promujących wartości kulturowe, obyczajowe i środowiskowe. Podtrzymywanie tradycji związanych z patronem szkoły – wyjazd na Harendę. Kształtowanie postaw wyrażających szacunek do symboli narodowych. Podtrzymywanie tradycji patriotycznych. Uczestniczenie w kulturze poprzez wyjazdy do teatru, kina, muzeum, spotkania z autorem.	wychowawca, nauczyciel historii, inni nauczyciele
6.	Umacnianie więzi ze społecznością lokalną.	Organizowanie uroczystości z udziałem lokalnej społeczności	wychowawca, nauczyciel historii,

		<p>(Dzień Babci i Dziadka, Dzień Mamy i Taty, Festyn rodzinny, Wigilia, Jasełka, Dzień Papieski...).</p> <p>Propagowanie wiedzy o Gminie i Mieście Nowy Targ.</p> <p>Propagowanie gwary i stroju regionalnego.</p> <p>Wycieczka do Muzeum Podhalańskiego.</p>	wszyscy nauczyciele
--	--	---	---------------------

4. Bezpieczeństwo- profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)

1.	Tworzenie bezpiecznych warunków pracy i odpoczynku na terenie szkoły.	<p>Zapewnienie bezpieczeństwa na boisku szkolnym.</p> <p>Pełnienie dyżurów szkolnych.</p> <p>Zapewnienie bezpieczeństwa na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych oraz wycieczkach i wyjazdach.</p>	wszyscy nauczyciele
2.	Przygotowanie do bezpiecznego korzystania z urządzeń technicznych, narzędzi, poruszania się po drogach.	<p>Rozwijanie umiejętności posługiwania się prostymi narzędziami, i urządzeniami technicznymi.</p> <p>Wychowanie komunikacyjne:</p> <p>Przygotowanie do zdobycia karty rowerowej.</p>	nauczyciel techniki, plastyki, wychowawca, nauczyciele wf-u
3.	Redukowanie agresywnych zachowań poprzez uczenie sposobów rozwiązywania konfliktów.	<p>Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy.</p> <p>Rozwijanie umiejętności wykorzystania elementów negocjacji i mediacji w sytuacjach konfliktowych.</p> <p>Uświadomienie odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowania i konsekwencji prawnych.</p> <p>Dostarczanie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach.</p>	policjant, pedagog

4.	Zwiększenie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych.	<p>Uświadamianie niebezpieczeństwa związanego z używaniem substancji uzależniających. Doskonalenie umiejętności rozpoznawania symptomów uzależnienia od komputera i Internetu.</p> <p>Spotkania z konkretnymi ludźmi, filmy i koncerty profilaktyczne.</p> <p>Spotkanie z policjantem.</p> <p>Zorganizowanie szkolenia dla rodziców.</p>	zaproszeni goście, wychowawcy klas, nauczyciel informatyki, pedagog szkolny
5.	Uświadamianie zagrożeń wynikających z korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych.	<p>Zapoznanie z zasadami bezpiecznego korzystania z Internetu.</p> <p>Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci.</p> <p>Przeciwdziałanie niekorzystnemu wpływowi mediów.</p>	nauczyciel informatyki, policjant, pedagog
6.	Rozwijanie umiejętności troski o dbanie o własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi.	<p>Rozwijanie umiejętności reagowania w sytuacjach kryzysowych, niesienia pomocy dotkniętym nimi osobom oraz minimalizowania ich negatywnych skutków.</p> <p>„Ratujemy i uczymy ratować” .</p> <p>Przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom seksualnym.</p>	wychowawca, nauczyciel WdŻwR, pedagog osoba uprawniona

Zadania wychowawczo - profilaktyczne nauczycieli szkoły podstawowej:

- zwracanie podczas dyżurów szczególnej uwagi na miejsca tzw. podwyższonego ryzyka: toalety, schody, szatnie, miejsce przy sklepiku szkolnym itp.,
- informowanie na bieżąco wychowawców o niewłaściwym zachowaniu ich wychowanków, zarówno przez nauczycieli dyżurujących jak pozostałych nauczycieli i pracowników szkoły,
- obserwacja zachowania uczniów w miejscach publicznych i zwracanie uwagi na przejawy, agresji, palenia papierosów, spożywania alkoholu czy niszczenia mienia.
- wdrażanie do świadomego unikania zagrożeń oraz kształtowanie umiejętności odmawiania i negocjacji,
- dawanie przykładów odpowiedzialności, sumienności, umiejętności rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie w trudnych sytuacjach.

Zadania wychowawczo - profilaktyczne wychowawców klasowych:

- pomoc uczniom w rozwiązywaniu trudności życiowych i rodzinnych,
- wspomaganie rodziców w procesie wychowania,
- aktywizowanie rodziców do udziału w życiu szkoły i współdecydowania o jej przedsięwzięciach,
- zachęcanie do działań z zakresu wolontariatu i ich nadzorowanie,
- uruchomienie akcji informacyjnej, mającej na celu uświadomienie uczniom możliwości zwrócenia się z problemem do konkretnej osoby w szkole: wychowawcy, pedagoga, dyrektora szkoły,
- podnoszenie poziomu kultury osobistej uczniów- godziny wychowawcze dotyczące zachowania się w stosunku do rówieśników, osób dorosłych, w miejscach publicznych (kino, teatr, itp.),
- współpraca z rodzicami, wywiadówki,
- realizacja programów profilaktycznych dotyczących palenia tytoniu i picia alkoholu, zdrowego odżywiania,
- kształtowanie postaw poszanowania mienia wspólnego, dbałości o estetykę klasy, szkoły i otoczenia.

Zadania wychowawczo - profilaktyczne rodziców:

Mając na uwadze, że wychowanie dzieci to główne zadanie rodziców, a nauczyciele wspierają ich w dziedzinie wychowania, ustalono następujące zadania dla rodziców:

- każdy rodzic czuwa nad tym, aby jego dziecko wykazywało właściwą kulturę osobistą oraz sumiennie realizowało obowiązki szkolne,
- rodzice utrzymują regularny kontakt z wychowawcą klasy, a w razie potrzeby z pedagogiem szkolnym, bądź Dyrektorem Szkoły w celu zapobiegania niewłaściwym zachowaniom,
- rodzice biorą udział w przedsięwzięciach organizowanych przez szkołę mających na celu doskonalenie metod wychowawczych.

Formy realizacji programu wychowawczo - profilaktycznego

W realizacji programu łączącego wychowanie, nauczanie i rozwijanie umiejętności psychospołecznych, wspieranie wszechstronnego rozwoju uczniów oraz działania profilaktyczne wykorzystuje się: przedmioty nauczania, godziny do dyspozycji wychowawcy klasy, zajęcia sportowe, zajęcia pozalekcyjne, uroczystości klasowe, szkolne, imprezy ogólnopolskie i regionalne, spotkania z pedagogiem, zajęcia indywidualne i grupowe.

Metody: ankiety, rozmowy, obserwacje, wykorzystane w ewaluacji wyników będą z charakteru działań, warunków i okoliczności, w których te działania są realizowane.

6.1. ZADANIA WYCHOWAWCZE W KLASACH I – III

Klasa I

Blok tematyczny	Tematyka zadań wychowawczo - profilaktycznych
Umiemy zgodnie współżyć w grupie rówieśniczej. Integracja zespołu klasowego	<ul style="list-style-type: none">- Poznajemy swoich kolegów, nauczycieli, pracowników szkoły.- Potrafimy kulturalnie zachować się w czasie lekcji.- Bezpiecznie zachowujemy się na przerwie.
Prawa człowieka	<ul style="list-style-type: none">- Prawa dziecka w rodzinie.- Moje prawa i obowiązki w szkole
Ja, moja rodzina, moje najbliższe otoczenie	<ul style="list-style-type: none">- Jaki jestem? – znam siebie, swoje wady i zalety.- Ja moi rodzice i moje rodzeństwo.- Międzynarodowy Dzień Dziecka – święto nasze i dzieci na całym świecie.- Moja mama, tato i dziadkowie – świętujemy ich dzień.- Znamy swoją wieś i najbliższe region – bierzemy udział w wycieczkach i konkursach.
Umiem i chcę pomagać	<ul style="list-style-type: none">- Jesteśmy dobrymi kolegami, pomagamy sobie wzajemnie w razie potrzeby.- Jak zostać małym wolontariuszem?
Potrafimy się kulturalnie zachować	<ul style="list-style-type: none">- Grzeczność na co dzień.- Wybieramy się do kina, teatru.- Wypoczywamy na łonie natury,- Jak należy kulturalnie kibicować.

Każdy zawód jest potrzebny	<ul style="list-style-type: none"> - Zawody naszych rodziców. - Kim zostanę, gdy dorosnę?
Chrońmy nasze środowisko	<ul style="list-style-type: none"> - Bierzemy udział w akcji „Sprzątanie świata”. - Miłośnik przyrody na wycieczkach. Jak należy postępować, aby chronić naturalne środowisko? - Witamy wiosnę. - Pomagamy zwierzętom przetrwać zimę.
Dbamy o nasze zdrowie	<ul style="list-style-type: none"> - Bierzemy udział w konkursach o tematyce zdrowotnej. - Ubieramy się odpowiednio do pory roku. - Odżywiamy się prawidłowo. - Bierzemy udział w inscenizacjach na temat zdrowia. - Znamy znaczenie dbania o higienę osobistą. - Dbamy o nasze zęby. - Potrafimy przygotować kanapki.
Dbamy o nasze bezpieczeństwo	<ul style="list-style-type: none"> - Bezpiecznie poruszamy się po drodze. - Bezpiecznie spędzamy ferie zimowe. - Zachowujemy bezpieczeństwo podczas zabaw na boisku szkolnym i podwórku.
Kultywujemy tradycje i obrzędy	<ul style="list-style-type: none"> - Jesteśmy już uczniami. Ślubowanie klas I. - Obchodzimy Dzień Nauczyciela. - Poznajemy andrzejkowe obrzędy. - Pamiętamy o bliskich zmarłych. - Spotkanie z Mikołajem. - Przygotowujemy Wigilię klasową. - Przygotowujemy Jasełka szkolne. - Bawimy się na dyskotekach. - Zapraszamy rodziców na uroczystości szkolne.
Jesteśmy Polakami	<ul style="list-style-type: none"> - Nasza Ojczyzna. Stolica Polski. Symbole narodowe - Rocznica odzyskania przez Polskę niepodległości.

Klasa II

Blok tematyczny	Tematyka zadań wychowawczo - profilaktycznych
Umiemy zgodnie współżyć w grupie rówieśniczej. Integracja zespołu klasowego.	<ul style="list-style-type: none"> - Potrafimy kulturalnie zachować się w czasie lekcji. - Bezpiecznie zachowujemy się na przerwie. - Jakie cechy musi posiadać dobry kolega? - Wybory do Samorządu Uczniowskiego.

Prawa człowieka.	<ul style="list-style-type: none"> - Prawa dziecka w życiu codziennym. - Człowiek to brzmi dumnie.
Ja, moja rodzina, moje najbliższe otoczenie.	<ul style="list-style-type: none"> - Członkowie mojej rodziny – drzewo genealogiczne. - Mam swoje prawa i obowiązki w rodzinie.
Umiem i chcę pomagać.	<ul style="list-style-type: none"> - Pomoc koleżeńska na lekcjach i poza lekcjami. - Jak zostać małym wolontariuszem?
Potrafimy się kulturalnie zachować.	<ul style="list-style-type: none"> - Potrafimy kulturalnie zachowywać się w każdym miejscu. - Gramy i postępujemy fair play. - Zasady kulturalnego kibicowania.
Każdy zawód jest potrzebny.	<ul style="list-style-type: none"> - Zawody wykonywane przez pracowników szkoły. - Znaczenie i konieczność poszanowania pracy ludzi różnych zawodów. - Zawody ludzi w mieście i na wsi.
Chrońmy nasze środowisko.	<ul style="list-style-type: none"> - Znamy niektóre gatunki roślin i zwierząt chronionych w Polsce. - Znamy znaczenie i konieczność ochrony gatunkowej roślin i zwierząt. - Segregujemy śmiecie, zbieramy puszki i baterie.
Dbamy o nasze zdrowie.	<ul style="list-style-type: none"> - Wiemy, jakich produktów spożywczych należy unikać w dzieciństwie. - Potrafimy przygotować wielowitaminową sałatkę owocową i warzywną.
Dbamy o nasze bezpieczeństwo.	<ul style="list-style-type: none"> - Poznajemy niektóre znaki drogowe. - Znamy różnice w ruchu drogowym w dużym mieście, miasteczku i na wsi.
Kultywujemy tradycje i obrzędy.	<ul style="list-style-type: none"> - Obchodzimy Dzień Nauczyciela. - Poznajemy andrzejkowe obrzędy. - Pamiętamy o bliskich zmarłych. - Spotkanie z Mikołajem. - Przygotowujemy Wigilię klasową. - Przygotowujemy Jasełka szkolne. - Bawimy się na dyskotekach. - Zapraszamy rodziców na uroczystości szkolne.
Jesteśmy Polakami.	<ul style="list-style-type: none"> - Znamy ważne daty w historii naszego kraju i regionu. - Pamiętamy, że należymy do Unii Europejskiej. - Czytamy legendy związane z naszą Ojczyzną i naszym miastem.

Klasa III

Blok tematyczny	Tematyka zadań wychowawczo - profilaktycznych
Umiemy zgodnie współżyć w grupie rówieśniczej. Integracja zespołu klasowego.	<ul style="list-style-type: none"> - Potrafimy kulturalnie zachować się w czasie lekcji. - Bezpiecznie zachowujemy się na przerwie.
Prawa człowieka.	<ul style="list-style-type: none"> - Prawa dziecka w życiu codziennym. - Człowiek to brzmi dumnie. - Podstawowe dokumenty dotyczące praw człowieka.
Ja, moja rodzina, moje najbliższe otoczenie.	<ul style="list-style-type: none"> - Rodzina wielopokoleniowa. Obowiązki dzieci wobec młodszego rodzeństwa oraz osób starszych. - Podział obowiązków w rodzinie. - Członkowie mojej rodziny – drzewo genealogiczne.
Umiem i chcę pomagać.	<ul style="list-style-type: none"> - Pomoc koleżeńska na lekcjach i poza lekcjami. - Jak zostać małym wolontariuszem?
Potrafimy się kulturalnie zachować.	<ul style="list-style-type: none"> - Potrafimy kulturalnie zachowywać się w każdym miejscu. - Znamy normy dobrego zachowania i wg nich postępujemy. - Gramy i postępujemy fair play. - Zasady kulturalnego kibicowania.
Każdy zawód jest potrzebny.	<ul style="list-style-type: none"> - Każdy zawód jest potrzebny. - Zawody zapomniane i nieznane dawniej.
Chrońmy nasze środowisko.	<ul style="list-style-type: none"> - Potrafimy czytać mapę. - Znamy nazwy i położenie parków narodowych w Polsce. - Wiemy, jak zachować się w rezerwatach przyrody. - Znamy warunki życia roślin i zwierząt w polu, w lesie i na łące. - Znamy trucielei naszego środowiska. - Poznajemy różne krajobrazy Polski.
Dbamy o nasze zdrowie.	<ul style="list-style-type: none"> - Wiemy, co potrzebne jest do prawidłowego rozwoju dziecka. - Znamy wartości odżywcze niektórych produktów spożywczych. - Wiemy, w jaki sposób chronić się przed niektórymi chorobami (przeziębienia, choroby zakaźne, tzw. choroby brudnych rąk).
Dbamy o nasze bezpieczeństwo.	<ul style="list-style-type: none"> - Pomagamy i czuwamy nad bezpieczeństwem młodszych kolegów (na przerwie, na boisku, przy przejściu przez ulicę). - Dajemy dobry przykład innym dzieciom swoim bezpiecznym i kulturalnym zachowaniem. - Wiemy, jak unikać niebezpieczeństw podczas podróży różnymi środkami lokomocji. - Znamy zasady ruchu drogowego.

<p>Kultywujemy tradycje i obrzędy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Obchodzimy Dzień Nauczyciela. - Poznajemy andrzejkowe obrzędy. - Pamiętamy o bliskich zmarłych. - Spotkanie z Mikołajem. - Przygotowujemy Wigilię klasową. - Przygotowujemy Jasełka szkolne. - Bawimy się na dyskotekach. - Zapraszamy rodziców na uroczystości szkolne.
<p>Jesteśmy Polakami.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Jesteśmy dumni z wielkich Polaków. - Poznajemy elementy historii naszego kraju. - Znamy specyfikę poszczególnych regionów Polski. - Dbamy o czystość naszego języka – unikamy wulgaryzmów i zwrotów obcojęzycznych.

**6.2. ROZKŁAD TREŚCI WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH
W KLASACH IV – VIII**

Lp.	Blok tematyczny programu	Kl. IV	Kl. V	Kl. VI	Kl. VII	Kl. VIII
1.	Kształtowanie własnej osobowości	2	2	2	4	4
2.	Umiejętność współżycia w zespole, kształtowanie pozytywnych relacji rówieśniczych.	3	3	3	4	3
3.	Profilaktyka zachowań ryzykownych	2	2	4	4	2
4.	Prawa człowieka.	2	3	3	1	1
5.	Wdrażanie do samorządności, kształtowanie samodzielności, aktywności i przedsiębiorczości.	-	1	1	1	1
6.	Kształtowanie nawyków kulturalnych.	3	3	3	2	1
7.	Metodyka pracy umysłowej, planowanie, organizowanie i ocenianie własnego uczenia się.	2	1	1	2	9
8.	Edukacja prozdrowotna – zdrowie fizyczne i psychiczne, bezpieczeństwo.	4	4	5	3	2
9.	Edukacja ekologiczna.	2	2	1	2	2
10.	Wychowanie do życia w społeczeństwie demokratycznym, kształtowanie postaw obywatelskich i umiejętności społecznych.	1	1	2	1	3
11.	Wychowanie do życia w rodzinie.	3	3	3	5	1
12.	Wychowanie regionalne.	3	2	2	2	2
13.	Wychowanie patriotyczne i obywatelskie.	3	2	1	2	1
14.	Edukacja czytelnicza i medialna.	2	2	1	1	2
15.	Tematyka dowolna wybrana przez wychowawcę lub klasę, apele, spotkania.	3	4	3	1	1
RAZEM		35	35	35	35	35

6.3 TEMATYKA GODZIN WYCHOWAWCZYCH W KLASIE IV

Blok tematyczny	Tematy godzin wychowawczych
Kształtowanie własnej osobowości.	Kim jestem? Mówię o swoich zaletach i wadach. Przedstawiam mojego idola, mój autorytet.
Umiejętność współzycia w zespole, kształtowanie pozytywnych relacji rówieśniczych.	Zapoznanie z obowiązującymi kryteriami oceny zachowania Poznajemy się nawzajem. Chcę wam powiedzieć, że... Uczymy się jak powinniśmy reagować na krytykę ?
Przeciwdziałanie zjawiskom patologicznym.	Poznajemy przyczyny konfliktów w rodzinie ? Poznajemy zasady fair play w sporcie na co dzień.
Prawa człowieka.	Poznajemy prawa dziecka i ucznia. Zapoznanie z systemem kar i nagród.
Kształtowanie nawyków kulturalnych.	Uczymy się zasad dobrego wychowania. Proszę, dziękuję, przepraszam... Używamy kulturalnego języka w domu, w szkole i na podwórku. Wybieramy się wspólnie do kina, teatru, muzeum.
Metody pracy umysłowej, planowanie, organizowanie i ocenianie własnego uczenia się.	Jak się uczyć? - poznajemy sposoby efektywnej nauki. Uczymy się właściwie planować swój czas.
Edukacja prozdrowotna – zdrowie fizyczne i psychiczne, bezpieczeństwo.	Poznaj zasady bezpiecznej drogi do szkoły. Przypomnienie regulaminów zachowania się na korytarzu szkolnym i w szatni. Uczestniczymy w rozmowie „Co to jest higiena osobista?” Wiem co jem – podajemy przykłady zdrowego pierwszego śniadania.
Edukacja ekologiczna.	Śmieci w moim domu – poznajemy zasady segregacji. Wiem co to są surowce wtórne, jak je wykorzystać.
Wychowanie do życia w społeczeństwie demokratycznym, kształtowanie postaw obywatelskich i społecznych.	Rozmowy o naszym dylemacie „Skarżyć czy nie?”
Wychowanie do życia w rodzinie.	Znam i doceniam moje miejsce w rodzinie. Potrafię mówić o tradycjach w mojej rodzinie. Wskazujemy wady i zalety rodziny wielopokoleniowej.
Wychowanie regionalne.	Czy znasz swoją szkołę? Poznajemy historię i tradycje naszej szkoły. Placówki kulturalne w naszym mieście – poznajemy miejsca ważne dla kultury. Dzielimy się wiedzą o zabytkach mojego miasta.
Wychowanie patriotyczne i obywatelskie.	Rozmowa na temat „Kiedy i w jakich okolicznościach stykamy się z symbolami narodowymi?” Poznajemy cechy patrioty. Przedstawiamy tradycje, zwyczaje i obyczaje polskie.
Edukacja czytelnicza i medialna.	Omawiamy zasady korzystania z biblioteki szkolnej. Zachęcamy do czytania i oglądania wartościowych książek i programów, o czym, co oglądam?

Godz. do dyspozycji wychowawcy, apele, spotkania.	
---	--

TEMATYKA GODZIN WYCHOWAWCZYCH W KLASIE V

Blok tematyczny	Tematy godzin wychowawczych
Kształtowanie własnej osobowości	Dzielimy się propozycjami co robić w czasie wolnym? Rozmawiamy na temat „Czy warto być hobbystą?”
Umiejętność współżycia w zespole, kształtowanie pozytywnych relacji rówieśniczych.	Zapoznanie z obowiązującymi kryteriami oceny zachowania. Sztuka przyjaźni. Przedstawiamy sytuacje konfliktowe i sposoby ich rozwiązywania.
Przeciwdziałanie zjawiskom patologicznym.	Poznajemy przyczyny i skutki używania środków psychotropowych. Poznajemy zasady fair play w sporcie na co dzień.
Prawa człowieka.	Zapoznanie z systemem kar i nagród. Omawiamy prawa dziecka w życiu codziennym. Przestrzegamy zasad poszanowania wolności osobistej i godności człowieka.
Wdrażanie do samorządności, kształtowanie samodzielności, aktywności i przedsiębiorczości.	Wprowadzamy w życie wartości i normy życia społecznego.
Kształtowanie nawyków kulturalnych.	Używamy kulturalnego języka w domu, w szkole i na podwórku. Przestrzegamy zasad kulturalnego zachowania przy stole i w miejscach publicznych. Uczymy się kulturalnie wyrażać emocje (radości, gniewu, zadowolenia).
Metody pracy umysłowej, planowanie, organizowanie i ocenianie własnego uczenia się.	Uczymy się sztuki sporządzania notatek.
Edukacja prozdrowotna – zdrowie fizyczne i psychiczne, bezpieczeństwo.	Przypomnienie regulaminów zachowania się na korytarzu szkolnym i w szatni. Uczestniczymy w rozmowie „Higieniczny tryb życia warunkiem zdrowia”. Wiem co jem – unikamy fast food – podajemy przykłady zdrowych posiłków. Przypomnienie zasad bezpieczeństwa w czasie gier i zabaw.
Edukacja ekologiczna.	Wskazujemy zagrożenia ekologiczne stwarzane przez rozwój cywilizacji? Poznajemy obszary chronione i ich znaczenie.
Wychowanie do życia w społeczeństwie demokratycznym,	Rozmowy na czym powinna polegać demokracja?

kształtowanie postaw obywatelskich i społecznych.	
Wychowanie do życia w rodzinie.	Rozmawiamy na temat roli rodziny w przekazywaniu wartości i tradycji. Wskazujemy na rodzaje konfliktów występujących w naszych rodzinach?
Wychowanie regionalne.	Przedstawiamy historię naszej wsi.
Wychowanie patriotyczne i obywatelskie.	Poznajemy sylwetki wielkich Polaków. Przedstawiamy tradycje, zwyczaje i obyczaje polskie.
Edukacja czytelnicza i medialna.	Poznajemy sposoby rozpowszechniania i pozyskiwania informacji. Tę książkę polecam wam szczególnie – rozmawiamy na temat naszych upodobań czytelniczych.
Godz. do dyspozycji wychowawcy, apele, spotkania	3 x

TEMATYKA GODZIN WYCHOWAWCZYCH W KLASIE VI

Blok tematyczny	Tematy godzin wychowawczych
Kształtowanie własnej osobowości	Rozumiemy co to znaczy być tolerancyjnym? Cechy osobowości. Moje mocne i słabe strony.
Umiejętność współżycia w zespole, kształtowanie pozytywnych relacji rówieśniczych.	Zapoznanie z obowiązującymi kryteriami oceny zachowania. Uczymy się wyrażać uczucia pozytywne i negatywne. Poznajemy sposoby reagowania na krytykę?
Przeciwdziałanie zjawiskom ryzykownym	Rozmowy na temat sposobów radzenia sobie z własną i cudzą agresją. Alkoholizm, narkomania, nikotynizm – poznajemy zagrożenia naszych czasów. Uzależnienie od komputera i Internetu. Czego dotyczy prawo do prywatności?
Prawa człowieka	Poznajemy nasze prawa obywatelskie, polityczne, kulturalne i gospodarcze. Rozmawiamy na temat czym grozi złe pojmowanie wolności?
Wdrażanie do samorządności, kształtowanie samodzielności, aktywności i przedsiębiorczości.	Wskazujemy na cechy jakie powinna posiadać osoba kierująca innymi ludźmi?
Kształtowanie nawyków kulturalnych.	Używamy kulturalnego języka w domu, w szkole i na podwórku. Omawiamy kulturę zachowania i stroju właściwego dla różnych sytuacji.

	Rozmawiamy na temat kontaktów towarzyskich między kolegami i koleżankami.
Metody pracy umysłowej, planowanie, organizowanie i ocenianie własnego uczenia się.	Poznajemy wskazówki jak samodzielnie przygotować prezentację lub referat?
Edukacja prozdrowotna – zdrowie fizyczne i psychiczne, bezpieczeństwo.	Przypomnienie regulaminów zachowania się na korytarzu szkolnym i w szatni.
	Omawiamy zasady higieny okresu dojrzewania.
	Układamy jadłospis.
	Poznajemy zasady postępowania w sytuacji kiedy jesteśmy świadkiem wypadku.
	Rozmowa na temat bezpieczeństwa w czasie wolnym.
Edukacja ekologiczna.	Rozmowa na temat naszego wpływu na stan środowiska naturalnego.
Wychowanie do życia w społeczeństwie demokratycznym, kształtowanie postaw obywatelskich i społecznych.	Poznajemy pojęcia jednostka, społeczeństwo, naród, państwo.
	Poznajemy normy życia społecznego, kategoria dobra wspólnego.
Wychowanie do życia w rodzinie.	Przedstawiamy nasze potrzeby, wydatki i sposoby ich zaspokajania w rodzinie.
	Przedstawiamy historię swojej rodziny.
	Rozmawiamy na temat „Jaka będzie moja rodzina”.
Wychowanie regionalne.	Prezentujemy historię i tradycje naszej szkoły.
Wychowanie patriotyczne i obywatelskie.	Wskazujemy na blaski i cienie naszej wsi.
	Poznajemy lokalne miejsca pamięci narodowej.
Edukacja czytelnicza i medialna.	Poznajemy katalogi, kartoteki, systemy wyszukiwania danych w bibliotekach.
Godz. do dyspozycji wychowawcy, apele, spotkania	3 x

**TEMATYKA GODZIN WYCHOWAWCZYCH DLA KLASY VII
i II gimnazjum – w roku 2017/2018**

Blok tematyczny	Tematy godzin
Kształtowanie własnej osobowości	Budowanie pozytywnego wizerunku ucznia.
	Kultura a subkultura.
	Co i dlaczego powinniśmy wiedzieć o sektach?
	Czy potrafię nieść pomoc ludziom w trudnej sytuacji?
Umiejętność współżycia w zespole, kształtowanie pozytywnych relacji rówieśniczych	Unikanie trudności – to nie wyjście.
	Dzień chłopaka – czyli słów kilka o płci męskiej.
	Konflikt w grupie rówieśniczej – jak go rozwiązać?
	Jak zyskać przyjaciół i powodzenie w życiu?
Przeciwdziałanie zjawiskom patologicznym	Radzenie sobie z własną i cudzą agresją.
	Nałogi złe nawyki – NIE. Zdrowy styl życia – TAK.
	Bezpieczeństwo w szkole i poza nią – regulaminy.
	Ocena i samoocena zachowania.

Prawa człowieka	Poznajemy nasze prawa obywatelskie, polityczne, kulturalne i gospodarcze.
Wdrażanie do samorządności, kształtowanie samodzielności, aktywności i przedsiębiorczości.	Wprowadzamy w życie wartości i normy życia społecznego.
Kształtowanie nawyków kulturalnych	Poznajemy zawody. Jak dbam o higienę ciała i umysłu?
Metody pracy umysłowej, planowanie, organizowanie i ocenianie własnego uczenia się	Konsekwencje uzależnień – spotkanie ze specjalistą Zagrożenia czyhające podczas wakacji....
Edukacja prozdrowotna – zdrowie fizyczne i psychiczne oraz bezpieczeństwo	Asertywność , uległość, agresja. Jak bezpiecznie spędzam ferie? Czy mój dom jest ekologiczny?
Edukacja ekologiczna	Jak i dlaczego należy dbać o środowisko naturalne – Dzień Ziemi. Światowe problemy ochrony środowiska.
Wychowanie do życia w społeczeństwie demokratycznym, kształtowanie postaw obywatelskich i społecznych	Poznajemy i akceptujemy prawa i obowiązki człowieka.
Wychowanie do życia w rodzinie	Rola kobiety – obchodzimy Dzień Kobiet. Tradycje i uroczystości w moim domu rodzinnym. Podstawowe funkcje rodziny. Wigilia, nie tylko w domu.. Wspominamy bliskich, którzy odeszli na zawsze.
Wychowanie regionalne	Moja mała ojczyzna – miejscowość, w której mieszkam. Odmienność kulturowa.
Wychowanie patriotyczne i obywatelskie	Jestem i czuję się Polakiem. Tradycje i symbole narodowe.
Edukacja czytelnicza i medialna	Pozytywy i negatywy korzystania z multimediiów – wizyta w bibliotece.
Godziny do dyspozycji wychowawcy, apele i spotkania	Według potrzeb i inwencji wychowawcy.

**TEMATYKA GODZIN WYCHOWAWCZYCH DLA KLASY VIII
i III gimnazjum – w roku 2017/2018; 2018/2019**

Blok tematyczny	Tematy godzin
Kształtowanie własnej osobowości	Co mi daje pozytywne myślenie?
	Marzenia, jak je realizować?
	Ocena i samoocena zachowania.
	Stres – jak sobie z nim poradzić?

Umiejętność współżycia w zespole, kształtowanie pozytywnych relacji rówieśniczych	Godność dziewczyny, godność chłopaka.
	Czy umiem powiedzieć „NIE”?
	Czy potrafię być asertywny?
Przeciwdziałanie zjawiskom patologicznym	Bulimia i anoreksja – choroby XXI wieku.
	Konsekwencje uzależnień – spotkanie ze specjalistą.
Prawa człowieka	Bezpieczeństwo w szkole i poza nią – regulaminy.
Wdrażanie do samorządności, kształtowanie samodzielności, aktywności i przedsiębiorczości.	Wskazujemy na cechy jakie powinna posiadać osoba kierująca innymi ludźmi?
Kształtowanie nawyków kulturalnych	Pojęcie moralności współczesnego człowieka.
Metody pracy umysłowej, planowanie, organizowanie i ocenianie własnego uczenia się	Poznajemy zawody.
	Zapoznanie z procedurami egzaminu końcowego
	Jak uczyć się efektywnie?
	Poznaję siebie, planuję zawód.
	Jak poszukiwać informacji o możliwościach dalszego kształcenia?
	Praca moich rodziców – poznajemy zawody?
	Jak przygotować się do egzaminu?
	Poznajemy ofertę edukacyjną szkół.
Edukacja prozdrowotna – zdrowie fizyczne i psychiczne oraz bezpieczeństwo	Moja przyszłość zależy ode mnie.
	Dlaczego należy unikać nudy – zagrożenia w czasie ferii.
	Bulimia i anoreksja – choroby XXI wieku.
	Jak i dlaczego należy dbać o środowisko naturalne – Dzień Ziemi.
Wychowanie do życia w społeczeństwie demokratycznym, kształtowanie postaw obywatelskich i społecznych	Czy mój dom jest ekologiczny?
	Tradycje świąteczne w różnych krajach.
Wychowanie do życia w rodzinie	Jakie znaczenie miało dla Polski odzyskanie niepodległości 11 listopada 1918r.
	Miłość i seks – podobieństwa i różnice uczuć.
Wychowanie regionalne	Wigilia – podtrzymujemy tradycje świąteczne.
	Lokalne miejsca pamięci narodowej.
Wychowanie patriotyczne i obywatelskie	Jakie znaczenie miało dla Polski odzyskanie niepodległości 11 listopada 1918r.
	Multimedia – rozrywka czy nauka?
Edukacja czytelnicza i medialna	

	Pozytywy i negatywy korzystania z multimediiów – wizyta w bibliotece.
Godziny do dyspozycji wychowawcy, apele i spotkania	Według potrzeb i inwencji wychowawcy.

7.1. WSPÓLPRACA ZE ŚRODOWISKIEM

Realizując działania objęte planem wychowawczo – profilaktycznym Szkoła współpracuje z:

- Organami samorządowymi.
- Organem prowadzącym nadzór pedagogiczny.
- Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną.
- Innymi szkołami podstawowymi.
- Instytucjami kulturalnymi (domy kultury, teatr, muzeum, kina ,bibliotekami)
- Instytucjami prowadzącymi akcje charytatywne.
- Parafią św. Marcina w Klikuszowej.
- Klubami sportowymi.

Współpraca ta ma na celu :

- Utrzymywanie kontaktu z instytucjami wspomagającymi szkołę.
- Rozwijanie różnych form współzawodnictwa z innymi szkołami.
- Organizowanie imprez środowiskowych.
- Realizację niektórych zadań wychowawczo - profilaktycznych
- Doskonalenie nauczycieli.

7.2. WSPÓLPRACA Z RODZICAMI

- współpraca z Radą Rodziców,
- organizacja imprez i uroczystości szkolnych,
- organizacja zajęć ze specjalistami,
- prowadzenie konsultacji dla rodziców,
- pedagogizacja rodziców,
- przekazywanie informacji promujących szkołę mediom.

Rodzice:

- mają prawo do wychowania zgodnie z własnymi przekonaniami religijnymi, moralnymi, jeśli nie są one w sprzeczności z prawami dziecka,
- znają i akceptują program wychowawczy proponowany przez szkołę,
- wspierają dziecko we wszystkich jego poczynaniach i zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa,
- wspierają wychowawców i nauczycieli w podejmowanych przez nich działaniach, służą wiedzą, doświadczeniem i pomocą,
- aktywnie uczestniczą w życiu szkoły,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci.

Program został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców i Samorząd Uczniowski.